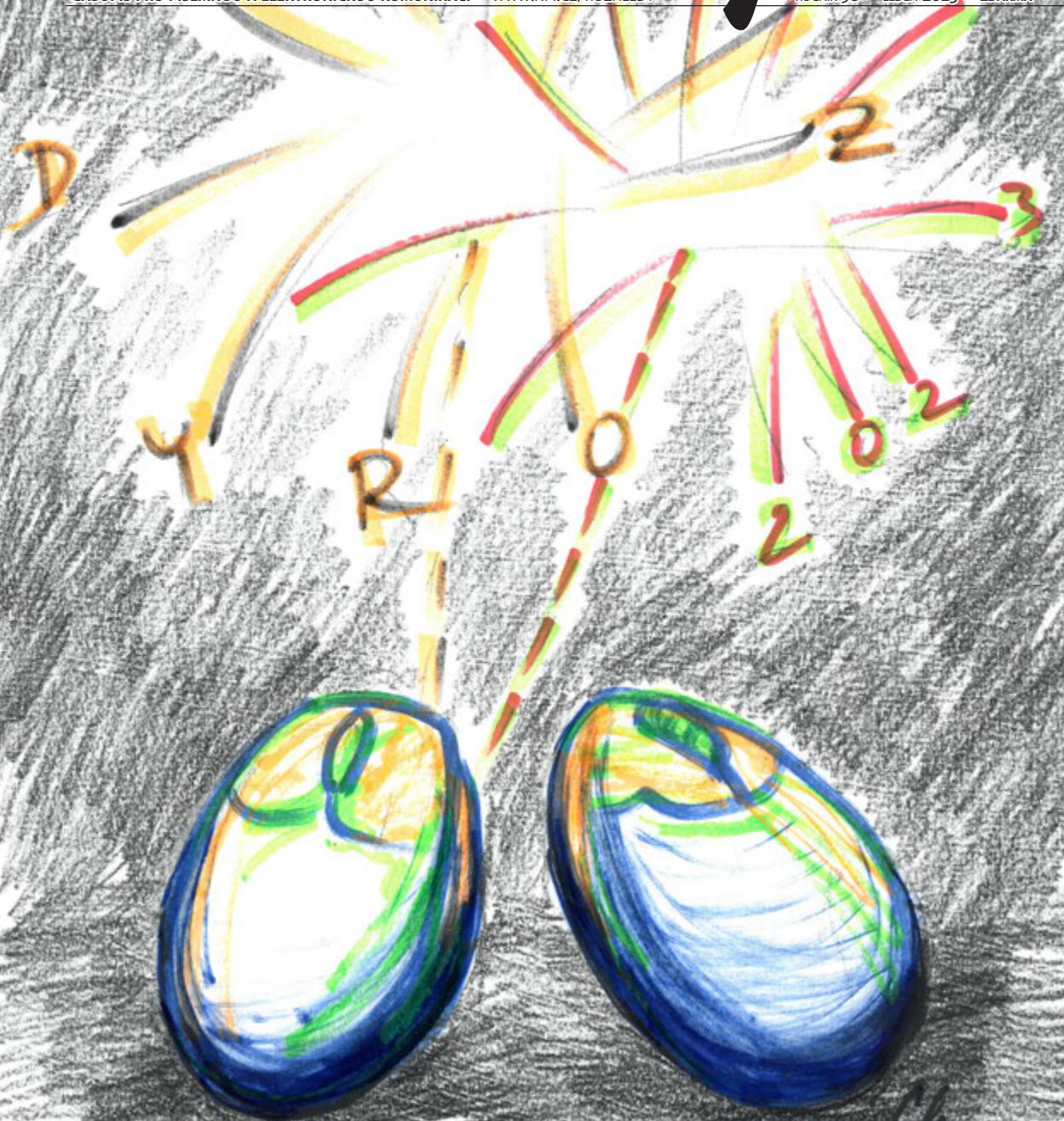

Rozhledy

5

ČASOPIS PRO PÍSEMNOU A ELEKTRONICKOU KOMUNIKACI • WWW.NPI.CZ/ROZHLEDY

ROČNÍK 98 • LEDEN 2023 • ZDARMA

S řadami typů jsme se úspěšně vyrovnali a nyní věnujeme pozornost tomu, jak byly na klávesnici rozmísťovány jednotlivé znaky.

Jednoduché to bylo s čísly. Ta byla řazena od samého počátku hezky vedle sebe od jedničky.

U písmen byla situace složitější. Nejprve byla řazena podle abecedy – vynálezci vycházeli z předpokladu, že každý umí abecedu a dokáže se tudíž na klávesnici snadno orientovat.

Až teprve Sholes při konstrukci prvního modelu Remingtonu v r. 1873 přišel na to, že při abecedním uspořádání kláves se typové páky do sebe zasekávají. Naštěstí měl bratra matematika, který po mnoha výpočtech problém vyřešil. Navrhl klávesnici tak, aby při psaní po sobě následovaly úder protilehlých typových pák. Prvními písmeny na horní řadě (která byla tehdy považována za řadu základní) byly Q W E R T Y. Z nich vznikl název klávesnice.

Jiní výrobci používali jiné řazení typů, celkově vládl zmatek a bylo třeba klávesnici sjednotit. Proto byla na konferenci v Torontu r. 1888 Sholesova klávesnice prohlášena za univerzální a byla nadále používána.

Takže univerzální klávesnice byla na světě, navíc ji provázela pevná víra, že je nejlepším řešením, jelikož je zpracována na vědeckém základě (viz bratr matematik). Ačkoliv se brzy přišlo na to, že nevyhovuje vlastně žádnému jazyku, přesto se pokusy o její změnu (tzv. ideální klávesnici) nepodařilo prosadit.

Na klávesnicích ovšem časem přibyl sem tam nějaký znak (např. nula), jednotlivé státy si prohodily sem tam nějaké písmeno (např. u některých – a nejen českých – strojů došlo k výměně Y/Z,) i pro znaménka a značky má téměř každý stát vlastní umístění.

Úpravy klávesnice vyžadovaly i stroje ruské, bulharské a turecké. Nejobtížnější klávesnicí s latinkou je prý klávesnice česká a slovenská. S našimi Ď, Ť nebo Ó konference v Torontu nepočítala.

S klávesnicí přímo souvisí i různé **metody psaní na stroji**. Původní myšlenkou vynálezců bylo, že psát na stroji bude každý, kdo má ruce. Teprve s rozšířením psacích strojů do kanceláří se postupně přišlo na to, že pisař se musí vycvičit, pokud má

jeho psaní práci opravdu urychlovat.

Zpočátku se pisařky školily přímo u výrobce strojů a byly jakýmsi „příslušenstvím“ zakoupeného stroje. Nový majitel obdržel jednak zbrusu nový stroj, jednak osobu, která s ním byla schopna zacházet.

Později se začala rozšiřovat výuka psaní díky různým organizacím, zejména těsnopisným spolkům. Muselo uplynout hodně vody, než se dostala i do škol. U nás byla poprvé zavedena ve školním roce 1903/1904 jako nepovinný předmět na Československé obchodní akademii.

Spolu s rozšiřováním výuky psaní na stroji vznikaly i nejrůznější **desetiprstové hmatové metody** zvládnutí klávesnice. Tyto metody můžeme rozdělit na **vertikální**, které se uplatňovaly zejména u strojů s plnou klávesnicí. Jejich nevýhodou bylo nerovnoměrné zaměstnání jednotlivých prstů. **Horizontální** metoda se zaměřovala na zvládnutí jednotlivých řad, zatímco studentům velmi dobře známá metoda **kombinovaná** zvládá nejprve základní polohu a pak se připojují další klávesy.

Výroba v českých zemích

První vlašťovkou na českém nebi se stal stroj **Jindřicha Odkolka**. Tento muž do svého širokého spektra zájmů zařadil i konstrukci psacího stroje. Údajně jej zkonstruoval někdy v šedesátých letech devatenáctého století. Stroj je převážně vyroben z mosazi, a ačkoliv má shodné rysy s Hansenovou „psací koulí“, vznikl nezávisle na tomto zahraničním stroji. Je vyloučeno, že by se Odkolek mohl s Hansenovým vynálezem seznámit. Stroj je v majetku Národního technického muzea.

Dalším vynálezcem byl poštovní úředník **Josef Novák** z Prahy. Jde o velmi jednoduché, fungující zařízení, vyrobené převážně z domácích materiálů (dřevěné pravítko, krabička na doutníky nebo na bonbóny, mosazné drátky).

Tyto stroje se nikdy sériově nevyráběly.

Na počátku dvacátého století se k nám stroje dovážely především z USA, ale i z Německa. Jejich prodej se začal prosazovat až po první světové válce. V období mezi válkami se sice objevilo několik pokusů o výrobu psacích strojů v Čechách, ale vzhledem k náročnosti výroby se nezdařily.

What to expect in the Year of the Rabbit

If the last year felt a little hectic, the next twelve months	63
could offer many opportunities for relaxation. As the Year of the	131
Tiger comes to an end and the Year of the Rabbit begins, we can	198
expect an abrupt change of pace as we say goodbye to the roaring	263
tiger and hello to the much milder rabbit. Both anatomically and	329
behaviourally, tigers and rabbits could hardly be more different.	395
The same is true for their corresponding zodiac years, according	461
to astrologists. The rabbit is historically known as the gentlest	528
and most tender of the twelve animals in the Chinese zodiac, the	594
traditional classification scheme based on the lunar calendar	656
that assigns a certain animal and its attributes to each year.	719
Last year, life was well characterized by strength, vitality and	785
growth, underpinned by the dynamism of the tiger, according to	848
the Chinese zodiac. Moreover, as the year was designated as yang,	916
the active philosophical principle of the universe in ancient	978
China, people might have felt enthusiasm, productivity and also	1043
positivity, but on the other hand restlessness and inflexibility.	1109
The upcoming Year of the Rabbit, however, embodies yin, the more	1177
passive principle of the universe, which manifests in relaxation,	1243
fluidity, quietness and contemplation. If the previous year felt	1309
fast, hard or busy, the next one will offer opportunities for	1371
contemplation, rest and nurturing of body and soul in and attempt	1437
to provide balance under the basic concept of yin and yang - that	1503
opposite forces complement one another to offer harmony overall.	1568
But the Year of the Rabbit offers so much more than just simply	1635
downtime from impacts of the fierce, strong and powerful tiger.	1699
The rabbit is gentle, quiet, tame, tender and kind, yet moves	1762
quickly and is very clever. The rabbit not only has many ideas	1826
but is also good at adapting to the environment and can move very	1892
quickly, allowing it to protect itself during times of danger	1954
when the situation is not favourable. As a result, the overall	2018
energy is likely to be gentle and calm, with people looking for a	2084
more balanced life. There could also be much more movement and	2148
travelling, just like that of a swift rabbit. For people used to	2214
making and following fixed plans, the coming year will soften	2276
schedules around the edges, which might require a significant	2338
period of adjustment until people align with their own rabbit	2400
instincts. For career or financial success, astrologers therefore	2467
suggest that any plans for improvement or development should be	2531
initiated early on in the year to ensure their best success rate.	2597

→ Husitství ← Husitství vyplňuje v českých dějinách více než jedno století. Tuto epochu lze popsat letopočty 1371 až 1485. Pravděpodobně mistr narodil se v 1371 roce Jan Hus, který stál univerzitních mistrů, snažících se o radikální reformu tehdejší

církve (vyhození z okna) nacházející se ~~před~~ v hluboké krizi. Kvůli heretickým názorům, které ~~zastával~~ zastával, byl 6. července 1415 v Kostnici jako kacíř

upálen. Husitská epocha vrcholí v roce

1485, kdy byl v Kutné Hoře na sněmu

vyhlášen tzv. Kutnohorský náboženský mír,

kterým byla završena ~~celá~~ česká reformace.

Husitská revoluce je nepřehlédnutelným

fenomémem především českých, ale i

evropských dějin středověku.

Byla to vsutku první velká revoluce v dějinách,

která započala v roce 1419 pražskou

defenestrací. Dne 30. července roku se

ozbrojený dav vedený panem Janem Žižkou a

Janem Želivským, kazatelem z kostela Panny

Marie Sněžné, nakonec zastavil u radni ce na

Novém Městě pražském a dožadoval se vydání

uvězněných husitů. Moderní historiografie

nazývá husitskou revoluci revolucí před

revolucemi. Když byl rezolutní požadavek

odmítnut, dav vnikl na radnici a ~~tidé též~~

v čele s purkmistrem byli husitskými

rebely defenestrování dolů na napřímené

chladné zbraně. To byl signál k zahájení

~~celé~~ revoluce porovnaný s pádem Bastily,

jímž začala Velká francouzská revoluce.

Revoluce bez programu nemá valnou naději

na to, aby uspěla. Proto za necelý rok po

pražské defenestraci husité deklarovali

→ < tučně

┌ vymezit

1 2 3 4 5 6

└ v čele

┌ údajně

┌ oce

┌ kurzíva

┌ nejenom

└ pozdního

┌ ono

└ ce

┌ tento

└ radni

┌ srovnatelný

└ již

~~jejich~~ program, kterým byly tzv. čtyři
pražské artikuly (~~čl~~ánky). První ~~se~~ týkal
přijímání krve Kristov~~ý~~ v podobě vína i
pro laiky, druhý článek žádal svobodné

slova božího hlásání, třetí zakazoval
světské panování církve a čtvrtý článek

požadoval hlavně trestání veřejných i
~~vr~~hříchů. Tento program se jako červená nit
táhne v několika různých souvislostech

celou husitskou epochou. O husitském
programu se ~~hlavil~~ i na památném koncilu
v Basileji (1433) a vyústěním těchto

jednání bylo přijetí ~~jejich~~ Jihlavských
kompaktát (1436), tj. ~~š~~jednání, v nichž je
husitský zakotven program v podobě
oboustranně přijatelného kompromisu. Lze

říci, že revoluční proces byl zakončen
~~v~~roce 1434 osudovou bitvou u Lipan, v níž
byly poraženy nejrevolučnější ~~husitství~~

koaličním vojskem vzniklým z katolíků a
umírněných husitů. Bitvou u Lipan sice
končí husitská revoluce, ale nekončí ~~já~~
husitská epocha, jak se mnozí dodnes zcela
mylně domnívají. Ta dále pokračuje mj.

~~životem~~ husitského krále Jiřího z Poděbrad
(1458~~č~~-~~č~~1471) a vrcholí vzmíněným
Kutnohorským náboženským mírem. Českou

reformací (husitští radikálové, tj. táboři
a sirotci) nazýváme proces dlouhodobý

snažící se o zásadní reformu středověké
církve. Tento reformní proces zahájila
skupina mistrů na pražské univerzitě ~~v~~čele
s mistrem Janem Husem, který vycházel z

díla anglického reformátora John~~nyho~~
Wyclifa. Česká reformace po ~~velkých~~
peripetiích ~~kutnohorským~~ mírem.

→ *svůj*

↕ *artikul*

↓ *y*

□

□ *ě*

√ *smrtných*

□ *ě*

→ *jednalo*

□ *ě*

┌ *u*

□

└

┐

√ *složky*

□ *složeným*

└ *i*

→ *vládou*

↕ ↕ *v již*

└

□

□

} — *tučně*

┐

□ *učení* □ *na*

→ *dlouhých*

√ *vyvrcholila*

Zákaz dvojí kvality zboží se už od ledna letošního roku rozšiřuje	67
z potravin na veškeré výrobky, které si zákazník může na českém	131
trhu pořídit. Nově se tedy vztahuje také třeba na kosmetiku,	193
parfémy, čisticí prostředky, pohonné hmoty, elektroniku nebo	254
textil. Pro výrobce to znamená, že se musejí vyvarovat odlišného	320
složení u stejně označených výrobků. Dvojí kvalita veškerého	382
zboží se tedy od začátku ledna stává klamavou obchodní praktikou.	448
Vstoupila v účinnost novela zákona o ochraně spotřebitele, která	514
tak z pohledu dvojí kvality doplnila zákon o potravinách platný	578
již od května roku 2021. Zákon se teoreticky může týkat čehokoliv	647
a advokát Ondřej Preuss, zakladatel služby DostupnyAdvokat.cz,	714
jmenuje další položky, jako jsou hračky, krmiva pro zvířata či	777
zemědělské výrobky. Novela nařizuje zákaz uvádění výrobku na trh	843
v případě, pokud je prodáván alespoň ve dvou dalších členských	908
státech Evropské unie a současně má ale odlišné složení nebo	970
vlastnosti. V případě, že výrobce tato pravidla poruší, jedná se	1036
o klamavou obchodní praktiku. V některých případech ovšem mohou	1101
kontrolóři udělat výjimky. Jde například o sezónnost surovin,	1165
které mohou mít vliv na složení, případně chuť výrobků. Dále má	1232
jít například o výslovné požadavky jednotlivých vnitrostátních	1295
předpisů, eventuálně technologické okolnosti výroby. Zákaz dvojí	1361
kvality vychází ze směrnice Evropské unie z roku 2019. Členské	1430
státy musely ustanovení převzít do dvou let od platnosti směrnice	1496
a následně měly na realizaci dalších šest měsíců. Česko směrnici	1564
přijalo ve dvou fázích do dvou různých zákonů. Nejprve vstoupilo	1630
v účinnost téma dvojí kvality potravin v zákoně o potravinách či	1695
tabákových výrobcích. Ten nabyl účinnosti před dvěma lety a Česko	1765
bylo první zemí v Evropské unii, která s tímto předpisem přišla,	1831
a to rok před stanoveným termínem Evropské unie. Směrnice EU se	1899
nícméně nevztahuje pouze na potraviny, ale také na ostatní zboží.	1965
S tím počítá právě novela zákona o ochraně spotřebitele, která	2029
vstoupila v účinnost v letošním lednu. Dohled nad dodržováním	2092
pravidel si kontrolóři rozdělí. Obecně bude dvojí kvalitu zboží	2157
kontrolovat Česká obchodní inspekce, ale jsou tu určité výjimky.	2225
Například na dvojí kvalitu léčiv bude dohlížet Státní ústav pro	2291
kontrolu léčiv. Kvalitu potravin zase bude kontrolovat Státní	2355
zemědělská a potravinářská inspekce. Tato potravinářská inspekce	2421
vydala již pátou verzi metodiky a stále dochází k její pravidelné	2487
aktualizaci v souvislosti s nastalými změnami. Materiál slouží	2551
jako návod, jak se v problematice dvojí kvality zboží zorientovat	2617

a následně jak se jí i vyvarovat. Česká obchodní inspekce bude	2683
posuzovat dvojí kvalitu zboží na základě podaných podnětů. Bude	2748
nutné zajistit posouzení všech verzí výrobku z hlediska jejich	2811
označení, okolností týkajících se jejich uvádění na trhu, vnímání	2877
spotřebitelem a dalších znaků a vlastností, popisuje tiskový	2938
mluvčí inspekce. Směrnice na dvojí kvalitu potravin je sice už	3002
účinná rok a půl, inspektoři nicméně spustili kontroly až o rok	3066
později, konkrétně loni v květnu. Tehdy totiž končil termín, do	3131
kterého měly všechny země Evropské unie zavést evropskou směrnici	3198
do svého právního řádu. Hned v červnu pak kontrola odhalila první	3265
přestupek. Tak oblíbené kreky 7Days Bake Rolls s příchutí pizza	3335
se v Česku prodávaly s levnějším palmovým olejem, avšak v Německu	3405
a Rakousku se používal olej slunečnicový. Podle obalu se nicméně	3472
jednalo o stejnou potravinu. Další prohřešky se od té doby na	3535
trhu neukázaly. Dvojí kvalitu zboží začala Evropská unie řešit na	3603
základě podnětů členských států. V některých případech totiž bylo	3670
zjištěno, že do zemí bývalého východního bloku putovaly zdánlivě	3735
totožné výrobky jako na západ, avšak jejich složení obsahovalo	3798
levnější či méně kvalitní ingredience. V některých případech se	3863
ovšem jedná i o opačný problém, což potvrzuje i jeden advokát.	3926
Mezi jeho klienty zaznamenali i případy, kdy byl výrobek určený	3991
pro Českou republiku kvalitnější než ten určený pro západní trh,	4059
popisuje svou zkušenost. O dvojí kvalitu zboží se dlouhodobě	4121
zajímá také známá spotřebitelská organizace dTest, která již	4183
zhruba sedm let potraviny z okolních zemí včetně Česka testuje.	4250
Během těchto několika let odhalili nemnoho rozdílů ve složení	4313
potravin prodávaných v Česku a zahraničí. Některá starší zjištění	4383
však již byla napravena, uvádí tisková mluvčí dTestu. Organizace	4450
sleduje rovněž kvalitu nepotravinářského zboží. Zjištění ukázala,	4517
že například u pracích prášků se výkony výrobků koupených v Česku	4586
a v zahraničí prakticky neliší. Pracovníci dTestu se při svých	4651
kontrolách zaměřili také na kvalitu nejlevnějších dostupných	4712
potravin bez ohledu na značku. Výsledky ukázaly, že nejlevnější	4777
potravina nabízená například v Rakousku či Německu splňovala	4842
lepší jakostní parametry než nejlevnější výrobky v Česku nebo	4907
okolních státech. Zároveň se ale ještě ukázalo, že nejlacinější	4974
potraviny z českých obchodů byly v určitých ohledech lepší než	5037
například výrobky nakoupené v Polsku či na Slovensku. Je tedy	5102
důležité, že existuje opora v zákoně a dvojí kvalitou potravin či	5168
jiných výrobků se budou zabývat i příslušné kontrolní orgány.	5230

Selbstheilung

Wir tun es ununterbrochen: Tag für Tag, ohne es überhaupt zu merken. Wie kann das sein? Selbstheilung ist das Wesen eines jeden Organismus auf der Erde. Wie der Körper durch Selbstheilung in Stimmung kommt? In beiden Fällen ist das Stammhirn maßgeblich beteiligt. Es ist nämlich für die essenziellen Lebensfunktionen zuständig. Bei großer Kälte zum Beispiel frieren – wenn unserem Körper zu wenig Energie zur Verfügung steht, es beginnt bei den Gliedmaßen, angefangen bei den Zehen und Fingern. Unser Herz aber schlägt weiter, das Blut wird gepumpt, und wir atmen weiter. Was auch immer da draußen geschieht, das Stammhirn sorgt dafür, dass wenigstens die überlebenswichtigen Vorgänge weiterhin verlaufen. Es hält Herzschlag, Blutdruck und die Atmung und mehr am Leben. Gefühle und Emotionen, das wissen wir also, zeigen Konsequenzen im Körper. Solange die Psyche in Harmonie ist, werden absterbende Zellen einfach 1:1 ersetzt. Entstehen aber negative Gefühle und Emotionen, dann verändern sich die Substanzen, die ausgeschüttet werden. Die abgewandelte Wirkung führt dazu, dass die Zellen nicht mehr passgenau ersetzt werden, sondern verändert. Und das nehmen wir dann als Wehwehchen, Zipperlein oder Beschwerde wahr. Selbstheilung funktioniert über das Herz. Seit einigen Jahren die Erkenntnis der Neurobiologie bekannt wird, dass auch das Herz ein kleines Gehirn hat, ein neuronales Netzwerk. Es umfasst zwar nur etwa 40.000 Neuronen, aber die liefern Informationen direkt an das Stammhirn. Sie erinnern sich: Im Stammhirn werden Emotionen und stoffwechselaktive Substanzen gesteuert. Außerdem umgibt das Herz ein Magnetfeld, das 500 bis 5000mal stärker ist als das Magnetfeld unseres Gehirns. Durch diese beiden Felder sind wir mit allem um uns herum verbunden. Nehmen wir also harmonische Schwingungen von da draußen bewusst in uns auf, etwa die Energie unserer Liebsten, die Energie von Bäumen und Blumen und so fort, dann werden positive Energien sofort im Stammhirn psychisch und für den Stoffwechsel verarbeitet. Auf diesem Weg steuert die Herz-Energie den Körper, sie kann krankhafte Prozesse aufhalten und sogar umkehren. Das ist keine Zauberei, sondern Neurobiologie und Physiologie. Der erste Schritt zur Selbstheilung ist die Wahrnehmung. Die Frage ist nur: Was bedeutet uns das, was wir dort draußen wahrnehmen? Je nachdem, wie wir etwas bewerten, fällt die Herz-Nachricht aus, die unmittelbar danach zum Gehirn geschickt wird und dann die beschriebenen Vorgänge auslöst. Das Prinzip der Selbstheilung gilt immer. Vergessen Sie nicht daran.	67 132 204 276 344 414 483 555 623 691 758 828 896 967 1037 1106 1171 1237 1305 1376 1445 1513 1582 1652 1720 1788 1855 1918 1986 2055 2121 2186 2255 2324 2389 2456 2520 2588 2656 2725
---	---

? Vyčištění peří

Odpovězte za Jarmilu Tomáškovou ředitelce Dětského domova Horní Počernice na její poptávku (viz níže). Sdělte jí, že čistíte peří z polštářů i prošívaných dek pomocí suché páry o teplotě 350 °C a bez chemických prostředků. Zaručujete jim použití odborné technologie na speciálních strojích německé výroby GÖBOTSCH GERMANY, které jsou nejmodernější v tomto oboru. Jejich příkrývky budou vyčištěné, nadýchané a provoněné a zároveň zbavené roztočů, bakterií i plísní, které ohrožují zdraví. Za prošívanou deku o rozměrech 140 cm × 200 cm účtujete 1 200 Kč. Cena zahrnuje párání používané pokrývky, čištění peří, ušití nové sypkoviny s paspulí, prošev deky a balné. Celková cena za 10 ks činí 12 000 Kč včetně DPH. Nabízíte jim kvalitní sypkoviny různých barev i s potiskem. Novinkou je sypkovina pro alergiky, která zajistí klidný a zdravý spánek jejich dětí. Odvolací údaje doplňte.

Dětský domov Horní Počernice
Hrdoňovická 613, 190 00 Praha 9

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

NAŠE ZN.: 19/2023-Ma

VYŘIZUJE: Mališková
TEL.: 219 337 060
MOBIL: 777 211 455
E-MAIL: maliskova@ddhp.cz

DATUM: 2023-01-02

Čistírna peří
Jarmila Tomášková
Řeporyjské nám. 399
155 00 Praha 5

Poptávka po vyčištění peří

Vážená paní Tomášková,

v Novinách Prahy 5 jsme viděli inzerát, ve kterém nabízíte své služby.

Potřebujeme vyčistit 10 ks pěrových dek používaných našimi dětmi. Máme zájem o novou sypkovinu, proto Vás žádáme o zaslání vzorníku látek. Sdělte nám cenu kompletní zakázky, popřípadě slevy, které poskytujete.

S pozdravem

Mgr. Světlana Lafatová
ředitelka

? LCD monitory

Jako asistent/ka vedoucího odbytu společnosti Electroshop, s. r. o. (tel.: 542 171 323, mobil: 724 888 262, e-mail: electroshop@volny.cz), odpovídáte na urgenci dodávky objednaného zboží zn. 657/22-Mo z minulého úterý PhDr. Jarmile Moravcové, ředitelce ZŠ Purkyňova (Purkyňova 78, Brno 12, 612 00). Při kompletaci dodávky došlo ke zpoždění vinou vašeho japonského dodavatele LCD monitorů typu LG L226WTQ-SF. Tuto skutečnost jste oznámili e-mailem škole na adresu reditelka@zspurkynova. Jako kompenzaci za komplikace při výuce nabízíte 5% slevu z celkové ceny objednaného zboží a jeho dopravu zdarma. Dopis odesíláte pod značkou 46/23-No a podepíše ho dnešního dne váš nadřízený pan Ing. Pavel Novotný.

? Zimní pneumatiky

Jste asistentem/asistentkou jednatele společnosti MALANAT, s. r. o. (tel.: 388 323 682, mobil: 604 212 741, e-mail: info@malanat.cz), Petra Dvořáka a odpovídáte dnešního dne na dopis pí Kovářové ze společnosti Good pneu, s. r. o. (Na Vyšehradě 401, 384 11 Netolice), který odeslala před 14 dny (uvedte konkrétní datum) pod značkou 563/2022-Ko a ve kterém vám zaslala zvýhodněnou nabídku zimních pneumatik. Podle ní objednávejte 8 ks Contirelli Polarisport 175/80 R14 v ceně 2 245 Kč za kus včetně DPH, 4 ks Goodstone Winter Force2 175/65 R14 v ceně 2 420 Kč za kus včetně DPH a 4 ks Sempenental Snowhawk 195/65 R15 v ceně 2 615 Kč za kus včetně DPH. Objednané zboží odeberete osobně v jejich pobočce v Pračaticích a úhradu provedete v hotovosti. Žádáte o telefonické oznámení termínu, kdy budou pneumatiky připraveny k vyzvednutí. Montáž v jejich smluvním servisu nevyužijete. Pisemnost odesíláte pod značkou 18/2023-Dv a podepíše ji váš nadřízený.

? Indikátory důvěry

Sestavte do přehledné tabulky indikátory důvěry vybraných odvětví české ekonomiky ve 2. pololetí 2022. V červenci měl obchod saldo indikátoru důvěry 13,0 a bazický index 97,6, vybrané služby měly saldo 31,3 a bazický index 100,0 a podnikatelé celkem měli saldo 12,6 a bazický index 100,2. Srpen – 10,3; 95,2; 27,7; 97,3; 9,6; 97,6. Září – 7,3; 92,7; 20,7; 92,0; 5,2; 93,6. Říjen – 15,0; 99,3; 22,0; 92,9; 5,0; 93,4. Listopad – 14,7; 99,0; 21,3; 92,4; 4,5; 93,0. Prosinec – 7,3; 92,7; 21,3; 92,4; 3,9; 92,5. Nezapomeňte uvést, že údaje zveřejnil Český statistický úřad na svých webových stránkách dne 27. prosince 2022.

? Pohyb obyvatel

Máte k dispozici údaje o pohybu obyvatel České republiky v 1.–3. čtvrtletí. Počet obyvatel k 1. 1. byl 10 516 707 v roce 2022 a 10 494 836 v roce 2021, počet na 1 000 obyvatel nemá smysl v obou letech. Střední stav počtu obyvatel – 10 522 744; 10 496 762; x; x. Počet obyvatel k 30. 9. – 10 526 937; 10 511 109; x; x. Celkový přírůstek – 10 230; 16 273; 1,3; 2,1. Živě narození – 76 895; 85 254; 9,8; 10,9. Zemřelí – 88 065; 103 164; 11,2; 13,1. Nezapomeňte uvést, že údaje zveřejnil Český statistický úřad na svém webu dne 12. 12. 2022 jako předběžné. Počet na 1 000 obyvatel je přepočten na roční míru.

? Indexy

Zpracujte do přehledné tabulky indexy průmyslové produkce České republiky. Těžba a dobývání vykazuje v roce 2022 za červenec index 104,7, za srpen 107,0, za září 101,3 a za říjen 98,6, za leden a říjen 2022 index 104,3. Zpracovatelský průmysl – 99,8; 107,0; 109,5; 106,2; 102,0. Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu – 104,4; 105,5; 99,2; 79,8; 97,8. Průmysl celkem – 100,3; 106,9; 108,3; 103,1; 101,6. Nezapomeňte uvést, že index porovnává revidované údaje roku 2022 očištěné o vliv počtu pracovních dnů s rokem předchozím.

? Zaměstnanci a mzdy

V souboru **2023_05_tabulka4.xlsx** upravte tabulku podle požadavků ke státní zkoušce. V prvním sloupci je uvedeno odvětví, ve druhém průměrný evidenční počet zaměstnanců v tis. absolutně, ve třetím průměrný evidenční počet zaměstnanců v tis. přírůstek, ve čtvrtém přírůstek průměrné hrubé měsíční mzdy v Kč a v pátém přírůstek průměrné hrubé měsíční mzdy v %.

? Hrubý domácí produkt

V souboru **2022_05_tabulka5.docx** upravte tabulku podle požadavků ke státní zkoušce. V prvním sloupci je uvedeno odvětví, ve druhém objem v běžných cenách v mil. Kč, ve třetím objemový index proti 2. čtvrtletí a ve čtvrtém objemový index proti roku 2021.

Vážky

Vážky, který bývají označovány jako létající drahokamy, jsou na světě již více než tři sta milionů let. Za tu dobu osídlily jak tropy, tak mírné i chladnější oblasti téměř celého světa. Jejich existence bývala vždy spojena s určitým tajemnem a byla opředena mnoha mýty a pověstmi. Zatímco v Asii byly vážky považovány za symbol krásy, štěstí a odvahy, v Evropě je lidé spíše častovali přezdívkami ďáblová létající jehla nebo vodní čarodějnice. Naši pozornost vážky poutají svým nápadným zbarvením. Jejich štíhlé tělo nabývá v závislosti na druhu vážky pestré škály barev, od zářivě tyrkysové modré přes kovově zelenou k výrazně červené.	65 130 196 261 326 391 458 522 585 647
Sameček a samička mívají často odlišné zbarvení těla i křídel, přičemž samečci bývají výraznější než samičky. Vážky dosahují rozmanitých délek. K nejmenším evropským vážkám patří jen asi dva centimetry dlouhé šidélko lesklé, naopak až dvaceti centimetrů dosahují vážky obývající středoamerické tropy. Nejvyvinutějším	711 774 841 905 969
smyslem vážek je bezesporu zrak, mají totiž složené oči. Ty jsou tvořeny jednotlivými očky, kterých může být u velkých druhů šidel až třicet tisíc. Oči vážek dokáží rozpoznat polarizované světlo odražené vodní hladinou, díky čemuž dokáží spatřit vodní plochu z velké vzdálenosti bez ohledu na to, jak malé jsou. Vážky jsou	1035 1101 1166 1230 1295
také obratnými letci. Mohou létat rychlostí až šedesát kilometrů za hodinu, velmi hbitě zatačejí, umějí dokonce létat pozadu. Vynikající zrak v kombinaci s hbitostí a rychlostí dělá z vážek výkonné lovce. Dospělí jedinci loví ve velké rychlosti za letu nebo z pohodlí úkrytu v břehové vegetaci. Opravdovými predátory	1361 1422 1487 1551 1616
jsou ale rozhodně larvy vážek, které žijí pod vodou. Ty se živí téměř vším, co se pod hladinou hýbe, vodním hmyzem, pulci nebo rybím potěrem. Larvy vážek jsou na lov vybaveny doslova smrtící zbraní - vymrštitelnou maskou, kterou mohou vystřelit o polovinu délky svého těla. Larvy vážek žijí pod vodou po dobu několika	1681 1744 1809 1874 1937
měsíců až let. Průměrná délka života dospělých vážek je většinou mnohem kratší, pohybuje se od sedmi dnů do šesti měsíců podle druhu. Dominantním prostředím jsou pro vážky vodní plochy, často se s nimi setkáváme v blízkosti mokřadů, řek, drobných lesních potůčků, vlhčích luk a u různých typů vodních nádrží. Platí, že	2003 2065 2131 2194 2259
čím je zachovalejší životní prostředí, tím více druhů vážek na daném místě můžeme pozorovat. Kromě krásy a elegance jsou vážky symbolem zachovalých vodních ploch a mokřadů. Lidská činnost vede často k poškození nebo likvidaci přirozeného prostředí vážek. Mnohé jsou zařazeny do různých kategorií ohrožených živočichů.	2322 2387 2454 2516 2580

Do Wordu vložte nebo ve Wordu otevřete dokument **cr.txt**.

1. Tento dokument bude mít formát stránky A5 s okraji 2 cm nahoře a dole a 1,5 cm vlevo a vpravo.
2. Odstraňte prázdné odstavce a mezery na koncích odstavců.
3. Odstraňte čísla v hranatých závorkách včetně závorek.
4. Upravte styly podle následující tabulky (veškeré řádkování bude jednoduché):

Značka	Styl	Písmo	Zarovnání	Mezery odstavce (b.)	
				před	za
@@@	Nadpis 1	Tahoma, 24 b., tučné	Na střed	0	24
&&&	Nadpis 2	Tahoma, 18 b., tučné	Vlevo	12	12
###	Nadpis 3	Tahoma, 15 b., tučné	Vlevo	12	6
\$\$\$	Nadpis 4	Tahoma 13 b., tučné	Na střed	6	6
	Normální	Georgie, 11 b.	Do bloku	0	0

5. Styl Normální bude mít odsazený první řádek o 0,8 cm.
6. Nadpisy 1 budou začínat vždy na začátku nové stránky. Nadpisy všech úrovní budou mít automatickou barvu.
7. Část „1. leden – Den obnovy samostatného státu“ bude na začátku.
8. Do míst obr.-delení, obr.-zieleniec a obr.-moravcik vložte stejné pojmenované obrázky. První obrázek bude zarovnán dole přes šířku stránky, druhý a třetí obrázek (o šířce 5 cm s udržení poměru stran) vlevo dole nad okrajem. Text bude vzdálen 0,5 cm od obrázku.
9. Na první stránku vložte do pozadí přes celou stránku obdélník, kde bude přecházet vodorovně červená přes bílou do modré barvy, tento obdélník nebude mít žádný obrys.
10. Na této stránce 3 cm od horního, levého a pravého okraje bude do dvou řádek tučně bílým písmem Consolas o velikosti 24 bodů podložen černě text „Kdy se rozešlo Československo“.
11. Na poslední stránku vložte formální obsah z nadpisů 1. a 2. úrovně. Upravte velikost písma na 10 bodů, mezery před i za odstavci zrušte a obsahy 1. úrovně nebudou zleva odsazeny, obsahy 2. úrovně budou odsazeny o 0,5 cm. Zvolte obsah podle šablony, nad obsah vložte stylem Nadpis 1 slovo „Obsah“.
12. Na všech stránkách kromě první a poslední bude v záhlaví 1 cm od horního okraje text „Vznik České republiky“.
13. Na všech stránkách kromě první bude v zápatí vloženo 1 cm od dolního okraje na střed číslo stránky ve tvaru –1–.
14. Záhlaví i zápatí bude písmem Arial, 8 bodů tučné, zarovnané na střed, odděleno 3/4 b. tlustým červeným pruhem.
15. Zajistěte, aby předložky a spojky „s, z, k, v, o, u, i, a“ nezůstaly na konci řádku.
16. Soubor uložte pod názvem **cr.docx** i ve formátu **přf**.

Hromadná korespondence dopisy

V souboru **adresy.xlsx** jsou údaje o lidech – příjmení, jméno, pohlaví (M/Ž), bydliště, PSČ a město.

17. Do předtisků předtisk2 vložte do odvolacích údajů za Vyřizuje své jméno, za Datum datum vyplnění; naše značka v těžší variantě bude N/číslo/2023, číslo počínaje 17, lehčí varianta bude začínat číslem 1, nejlhčí bez naše značka.
18. Do místa adresy vyplňte řádek Vážený pan/Vážená paní podle pohlaví adresáta a všechny potřebné údaje (jméno a příjmení, bydliště, PSČ, město).
19. Mezi PSČ a městem bude dlouhá mezera. Adresy seřadte podle PSČ, po sloučení opravte PSČ tak, aby za třemi číslicemi byla jednoduchá mezera.
20. Uložte nesloučené i sloučené předtisky pod názvy **dopis-nesloucene.docx** a **dopis-sloucene.docx**.

Hromadná korespondence vizitky

V souboru **adresy.xlsx** jsou údaje o lidech – příjmení, jméno, pohlaví (M/Ž), bydliště, PSČ a město.

21. Vytvořte si štitky o rozměrech 6 cm × 9 cm (9 cm je šířka, 6 cm výška). Kdo netuší, kolik a jak: dvě vizitky vedle sebe, čtyři vizitky pod sebou, mezery mezi štitky vodorovně 1 cm, svisle 0,5 cm; okraje okolo tabulky se štitky 1 cm.
22. Ve vizitce bude na prvním řádku na středu jméno a příjmení písmem Tahoma velikostí 16 bodů a s mezerou před a za 10 bodů; bydliště na druhém řádku a PSČ a město na třetím řádku, mezi nimi nebude meziodstavcová mezera a oboje bude písmem Tahoma velikost 12 bodů. Obsah vizitky bude zarovnán i svisle na střed.
23. Mezi PSČ a městem bude dlouhá mezera. Adresy seřadte podle PSČ, po sloučení opravte PSČ tak, aby za třemi číslicemi byla jednoduchá mezera.
24. Uložte nesloučené i sloučené vizitky pod názvy **vizitky-nesloucene.docx** a **vizitky-sloucene.docx**.